

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 23.

A' Magyar Kurir 24-dik darabjához.

Magyar Ország.

Pestről, Bójt - más-Hava 16-dik napján
1816.

Túróc Vármegyéből írják, hogy Méltós. L. B. Révai Károly a' vadászaton gútaútésben Febr. hónapban meghalt. Sz. Mártonban a' Familia Cryptájába temet-tetett-el. — Említi azon levél azt is, hogy azon Cryptában bizonyos helyen egy kő ki-esvén, némelly arany és ezüst kelyheket födözött volna fel.

Tek. Csanád Vármegyében lévő hely-ségekben és pusztákon a' mult Jan. 29 's 30-iki fergeteg és iszonyú hideg által elve-zett: ember 18; ló 46; hizott ökör (Gő-ből 1570; János ökör 51; Tehén 579; harmadfű Tinó (túlok, vagy ökör borjú] 335; harmadfű Üsző 326; rügött Bo-rjú 386; Juh 26,455; Disznó 53. — A' hó sivatok ház magasságnya voltak. — A' kárt könnyeden 1,364,850 forintra számlálhatni, ide nem értvén a' lerokadt épületeket.

Pétsét Febr. 10, 11, és 12-dik nap-ján szörnyű nagyon esett a' hó, úgy, hogy térden fellül volt. 12-dikén Ö. Felsege születése napjának megállítására a' Mélt. Püspök beteg lévén, Fő Tiszt. Vizer Ka-nonok mondotta a' Misét, a' Papság, a' Ns. Vármegye Tisztszei, a' Város és a' Gym-nasiumi Ifjúság jelenlétében.

Néhány Anglus ritkaságok.

Mennyire vitték az Anglusok a' gőz' hasz-nát, tsak a' képzelheti, a' ki láthatja. Ha-milton mellett egy fabrikában több száz szövő székeket (osztóvátákat) hajt egygyet-lenegy, de olyan erejű machina, mint a'

mennyire 53 lónak erejít lehet betsúlni. A' rettentő erő mellett nagyon szembetü-nik benne a' nagy tisztaság és szépség. Egy, néhány ezer fontot nyomó vas emelő-rúdát tsak úgy mozgat a' gőznek ereje, mint va-lami tollat. Ez a' rúd egy olyan forgó kerékkel van összfoglaltatva, melynek általlója (diamétere) 20 láb, 's karikája tsak nem egy lábnyomnyi; öntött vasból van tsinalva. Ez a' kerék mozgatja az egész fabrikát. Mindenik szék szó napjában 15-től fogva (a' mi mértékünk szerént) 21 ölt (réfét). Két szövő szék mellé kívántatik egy gyermek, melynek fizetése egy napra egy forint. E' szerént egy másfél réfnyi finum posztóért a' szövőnek fizetése másfél krajzár. —

„Tudva van, hogy Angliának boldog-sága a' maga Constitutioja után az ő kő-szén' dolgában való bővölködésétől van fel-függesztette, minthogy e' nélkül az ő fab-rikáinak ezred része sem állhatna fenn. Oly nagy bősége van Angliában a' kő-szén-nek, hogy a' száraz Európa elébb félhet attól, hogy az ő erdei elfognak, mint Ang-lia attól, hogy az ő kő-szén bányái kiüres-sülnek. Már pedig itt is a' gőz-maschinák pótolják-ki az emberi kezek' dolgában elő-fordúlható fogyatkozást. A' kő-szén bá-nyáknak szája körül csoportosan állanak a' gőz-maschinák, mellyek között néme-lyik a' vizet meri-ki belőlle, némelyik a' kő-szénnel tele kosarakat húzza kifelé, és pedig, hogy mely sok emberi vagy ökrök 's lovak' erejének megkiméllésével essék ez a' munka, megitélhetni abból, hogy a' 12 's 20 mázsa szénnel tele kosarakat úgy bányaki 500nyomnyi mélységből, mint valami könnyű járózó-lptákat. Oda alatt puszkapor-ál-

tal bontogatják-fel a' szénágyakat 6' s 8 lábnyi nagyságú darabokban vagy massákban. Mikor már kún van a' szén, itt olyan nagy és erőss szekereket raknak-meg véle, hogy 70 mázsa is fel-fér egyreegyre; és 20' s 30 ilyen szekeret is egymásután kötvén, ökrök vagy lovak helyett egy kis gőz-maschina által vonatják az egész szekér - sort. A' kis maschina a' sok szekér' eleibe van fogva, 's csak egy ember kívántatik melleje. Így foly ez a' processió vas útakon valami 2' s három mértföldnyi távolságig, a' hol már ahhoz készült úgy nevezett szenes hajókra rakattatik a' szén, 's ezeken vitette-tik tovább *London* 's *Hollandia* felé. Egy kő-szén bánya (mína) megrak napjában 32 hajót; még a' hajókat is gőz-maschináknak segedelmével rakják-meg. — Nagy bámulást érdemlő találmány Angliában a' vas-híd is. A' Weer vizén egy olyan öntött vasból való, 230 nyom hosszúságú bolt-hajtásból áll egy híd, hogy a' nagy hajók legkissebb akadály nélkül járnak le 's fel alatta; 100 nyomnyira emelkedik-fel a' víz felett.

Elegys dolgok.

A' *Három színű puja* Brüsseli kiadó-jának is rosszszúl van dolga; az utolsó tsumóját meglepték és elvették, a' kiadót pedig fogságra vitték.

Mártzius' 10-dikén nem lehetett jelen 18-dik Lajos Frantzia Király, lábának köszvényessége miatt a' misén, hanem templom után csakugyan fényes Udvarlás volt nálla. A' jelenlévők között leginkább kitettettek; *Württembergi Pál* Princz, *Hertzeg Talleyrand*, *Marschal Macdonald*, *Victor*, *Marmont*, *Oudinot*, *Mortier*, *Kellerman*, és sok más Generálisok, mind két kamarabéli számos képviselők (Paírek és Követek), 's a' többi. — Ugyan ez nap' fényes vendégség volt *Hertzeg Talleyrandnál*, a' hol *Hertzeg Wellington* is jelen volt.

Nagy Lotteria,

Schlosszer Thaddénál Bétsben.

A' *Czernovitz* Uradalom, a' hozzátartozó jószággal *Markwartzel* egyetemben, Cseh országban a' *Táborkerületben*, a' hozzátartozó 's ugyan ott lévő nagy vasbányával 's egyebekkel egygyütt, mellyek összeseséggel 2,616,939 V. Cz. forintra vannak betsültetve 's a' nevezett kereskedő háznál találató felvetés szerint az 1815-dik esztendőben 132,084 forintot és 45 krajtzárt hoztak-bé, 106,700 kivonó czédulák által ki játzodtatik. Ezen főbb nyerésen kívül, vannak még benne 6001 kivonó, és 6000, a' kivont nyeréseket megelőző vagy utánok következő, nyerő czédulák. Ezek a' kivonó penznyerések állanak 60,000; 50,000, 40,000; 30,000; és 20,000; továbbá 3 — 10,000, és 3 — 5,000 forintokból — 's ekképpen le 25 forintig, úgy hogy a' penznyerések összeseséggel 654,240 forintra telnek. Igen kedvessé teszük ezen *lotteriát* a' jádzókra nézve, a' sok nagy nyerések és az, hogy egy czédula 30-szor nyerhet. A' jádzás' plánuma és a' czédulák találatnak: Cs. K. priv. nagy kereskedőnek *Schlosszer Thaddénak* boltjában a' *Haarmarkton* a' 778 szám alatt az első emeletben; Cs. K. Tanácsos és Törvényes Doktor *Sonnleithner Ignácz Urnál* a' *Gundelhofban* a' 627 szám alatt a' 3-dik emeletben; és *Walcha Augustus János* Cs. K. *Údvari Ágens úrnála* *Péterpiatzon* az *Aug-Gottesnél* a' 603-dik szám alatt a' 4-dik emeletben.

Hyen Loteriára kitétetett jószágok többek is számosan találatnak most *Aus-triában* és *Cseh országban*. Azoknak kedvekért, a' kik Olvasóink közül talán próbát tenni kívánnak, a' Magyar Kurir is ki fogja a' jövő kedden ezen jószágokat, de csak röviden hirdetni.